

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 25.—
 NEGYED ÉVRE K 75.—
 FÉL ÉVRE . . . K 150.—
 EGÉSZ ÉVRE . K 300.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
 KIADÓHIVATAL: DEB-
 RECEN, PIAC-U. 40. SZ.
 TELEFONSZÁM: 18.

Erők egyesítése

Számtalan gondunk-bajunk orvoslásának, szomorú közállapotaink és gazdasági viszonyaink megjavításának egyetlen módja, lehetősége van: a termelő munkának teljes erővel való újfelfétele. Aki komoly ember eddig becsületessé szándékkal elmondta véleményét katasztrófálsan súlyos problémáink megoldásáról, a nemzetgyűlésen és egyebütt, az mind csak ezt tudta mondani, ezt halljuk hosszú hónapok, szinte már évek óta, a legkülönbözőbb változatokban, újra és újra ismételve. És hogy ez lehetővé váljék az ország minden erejét, népünk minden munkaképességét egyesíteni kell, össze kell fogni a közös munkára.

De ennek a nyiltan, minden párt és minden társadalmi osztály által vallott, egyedül lehetséges programnak — amint az események mutatják — sok mindent meg kell tenni, sok mindent lehetetlenné tevő ellenzéke van. Minden pillanatban újra és újra látunk érvényesülni bizonyos tendenciákat, amelyek azt célozzák, hogy az ország lakosságának egyedül nagy munkát végzett, sok nagy alkotást teremtett rétegét, amely képességeivel, munkarejével, tökélyével nagy mértékben vehetné ki részét a reánk váró, hatalmas munkából, ebbe a munkába ne kapcsolódhassék bele. Még mindig vannak olyanok, akik azt hiszik, hogy egy új átalakulást rombolással, eddig produktívnak bizonyult erők elfecsérlésével, termelő energiák elnyomásával lehet előidézni.

A nemzetgyűlésen tegnap végre erőyes szavak hangzottak el ezek ellen a felelőtlen, tetteik következményeit, horderejét be nem látó tényezők ellen. Gaál Gaszton erőyes és nagyhatású szavakban mondotta el a megcáfolhatatlan, fontos igazságot: mindent, ami az országban érték, hasznosítani kell az ország javára, mindenkit, akiben munkaerő, tehetség, alkotóképesség van, igénybe kell venni a közös munkánál.

A nemzetgyűlésben magában bizonyára kevés olyan ember van, aki ezeket az igazságokat meg nem értene, magáéva ne tenné. De ez még mind nem elég; ennek az elvnek meg kell találnia végre az utját mindenhová, az ország minden részébe, népünk minden rétegébe és osztályába; e nélkül soha meg nem indulhat a helyreállítás, javulás folyamata, e nélkül hiábavaló becsületessé kormányok minden igyekezete, népünk óriási dolgozni akaró és új fejlődést váró többségének minden erőfeszítése. Addig nem teljesülhetnek mindazoknak a kívánságai, akik nem akarnak versenyezni másban polgártársaikkal, csak a munkában, csak abban, hogy ki produkál többet,

jobbat, hogy ki tud eredményesebb munkával jobban használni a köznek.

Aki pedig nem akarja magától megérteni mindazt, amit legnagyobb fiaink, legkiválóbb vezetőink nap-nap után teli torokkal kiáltanak felé, aki a legeszményibb jelszavakat nem átálja a közbiztonság veszélyeztetésével a nemzet becsületének, hírnevének, eekölcsi és anyagi javainak leontására s a maga alacsony in-

dulatának és érdekeinek kielégítésére felhasználni, azt a törvény erejének, teljes szigorának, a közrend és közbiztonság hivatott őreinek kell a nagy többség akaratának tiszteletére megtanítani. A kormány teljes szigor, törhetetlen erélyt ígér; az ország minden érdeke, a mai helyzet minden visszas tarthatatlansága parancsoló erővel követeli meg, hogy ezek az ígéretek teljes egészükben valóra is váljanak.

Lloyd George az orosz béke lehetőségéről

Franciaország hozzájárult a londoni konferencia eszméjéhez — Ellentétek Trockij és Csicserin között a lengyel béke dolgában

Zürich, július 29. A *Petit Parisien* jelenti Londonból, hogy az ottani politikai körök információja szerint a lengyel kérdést illetően ellentétek vannak Csicserin és Trockij között. Egy moszkvai gyűlésen, ahol a Lengyelországgal való békét tárgyalták, Csicserin a tárgyalások mielőbbi megkezdése és lefolytatása érdekében szólalt fel. Ez ellen Trockij tiltakozott és ragaszkodott ahhoz, hogy a békét Varsóban kössék meg. Az ő befolyása alatt álló *Pravda* is ragaszkodik ehhez a követeléshez. A gyűlésen Trockij nagy tetszést aratott, a végrehajtó bizottságban azonban mindkét áramlat egyenlően erős.

London, július 29. Lloyd George tegnap éjszaka Londonba való visszaérkezése után nyilatkozott az orosz béke lehetőségéről. A *Boulogneban* tartott tanácskozást hasznosnak és eredményesnek mondta. Fran-

ciaország és Nagy-Britannia között teljes egyetértés jött létre. A diplomáciai körök szintén meg vannak elégedve a konferencia eredményével. Franciaország hozzájárult ahhoz, hogy Londonban konferenciát tartsanak, melyen az Oroszországgal való általános békéről tárgyaljanak. Ennek az a feltétele, hogy előzően kielégítő módon kössék meg az orosz-lengyel békét. Franciaország azt szeretné, ha ezt a békét szintén Londonban kötnék meg. A békekötést követő nagy békekonferencián, — amelyet szintén Londonban tartanának, nem csupán Anglia, Franciaország és Olaszország képviselői vennének részt, hanem Lettország, Észtország, Litvánia és Románia képviselői is.

A nemzetiségiek képviselőinek deklarációja az ország területi integritása érdekében

Dvorcsák, Legeza és Huber képviselők fel-szólalása a nemzetgyűlésen

Budapest, július 29. A nemzetgyűlés ma változatlan érdeklődés mellett folytatta a kormányprogram vitáját. Különösen nagy érdeklődéssel várták *Bolllik Józsefnek* *lipótkörúti eseményekkel* kapcsolatos sürgős interpellációját, azonban *Bolllik József* a mai ülésen elnökölt s így interpellációját elmaradt, holnap fogja az interpellációt előterjeszteni.

A napirendhez először *Grieger Miklós* szólott. Három kérdéssel kíván foglalkozni: a bolsevizmus leküzdésére irányuló intézkedésekkel, a szociális kérdés megoldásával s a munkáskérdés megoldására irányuló pontokkal. A szociálisták és a kommunisták között nincs különbség, a magyar

szociáldemokrácia volt a kommunisták szállásadója. Garbai, Weltner, Lukács elvtársak nyíltan hirdették, hogy nincs semmi különbség kommunisták és szociáldemokraták között.

A szociáldemokrata szakszervezeteket vissza kell adni a szociális munkásjóléti tevékenységnek, de nem szabad megengedni, hogy ezek a szervezetek terrorizálják keresztény testvéreinket. A szociáldemokrácia ellen leghatásosabb gazdasági fegyver a középosztály fentartása és a kisgazda istápolása. A szociáldemokrácia ellen többet ér egy becsületos földbirtokreform, mint ötszáz ezer arany.

Ferlsák Jenő a katolikus auto-

nómia megvalósítását sürgeti. *Szadetzky Lajos* bizalommal van a miniszterelnök iránt ugy személyi mint tárgyi okokból. A miniszterelnök programját a területi integritás szempontjából ítéli meg.

Szünet után

Dvorcsák Győző szólal fel. A magyarországi ló név nevében tiltakozik az entente határozata ellen, amely odadobta őket a cseheknek. Magyarok akarunk maradni, sohasem fogunk elszakadni Magyarországtól, Isten minket úgy segítse! (Taps az egész Házban.)

Legeza Pál a rutének nevében, *Huber János* a nyugatmagyarországi németek nevében deklarációt olvas fel. Apellálnak az egész világra: tegyék lehetővé, hogy szabadon határozhassanak hovatartozandóságuk fölött. *Legeza Pál* kijelenti, hogy utolsó csepp vérükig megvédelmezik a szeretett közös hazát. *Huber János* pedig a németek nevében jelenti ki, hogy tiltakoznak az ellen, hogy Ausztriából Nyugat-Magyarországon kommunista izgatásokat folytassanak. Sohasem fogják eltérni, hogy az ausztriai vörösök megszállják Nyugat-Magyarországot. (Taps.)

Csizmádia Sándor: Mint a magyar munkásság egyedüli képviselője szólal fel (zajos ellentmondás balfelől). Engem választottak meg egyedül munkáspárti programmal.

Felkiáltások: Kommunista programmal!

Csizmádia Sándor: Ezt nem lehet letagadni. Tegnap itt azt kiáltották nekem, hogy költő vagyok, igaz, hogy azt mondták, hogy a darabok költője. Hát én most mint költő elismerem, hogy önök, mint képviselők, a munkásokat is képviselik, csak az a kérdés, hogy milyen programmal.

Felkiáltások: A keresztény párt: Maga már minden volt, népbiztos is volt!

Csizmádia Sándor: Igaz, népbiztos voltam és nekimentem a diktatúrának, ezért le is tartóztattak. De hol voltak önök? Hogy én népbiztos lettem, arról nem tehetek. Március 21-én, mint afféle államtitkár, nyugodtan hazamentem és lefeküdtem. (Derült-ség. Reggel felébredtem, mint népbiztos.)

Felkiáltások: Ismerték már!

Csizmádia Sándor: Ismerhettek, mert csakhamar letartóztattak. Én nem félttem a terrortól. Csakhamar láttam, hogy a diktatura a szociáldemokráciát és tönkreteszi. Ha itt azt állítják, hogy a bűnösöket meg kell büntetni, azt helyesli, de meg kell gondolni, hogy voltak aktív is passzív bűnösök. A passzív bűnösök azok, akik gyáván félrevonultak: mi történik azokkal? Kijelenti, hogy csalódott a szociálista munkásokban és ezért alakította a földmives munkáspártot, amely nemzeti alapon áll.

A török béke

Wiesbaden, jul. 29. A török békeszerződés aláírás idejét későbbre halasztották. A török delegátusok nem érkeztek vissza Párisba.

A szerb kormányválság

Belgrad, jul. 29. A pártok között folyt tárgyalások azzal az eredménnyel végződtek, hogy a Vesnic-kabinetet reaktiválják.

A buza, rozs, kétszeres és árpa terítési ára

A m. kir. minisztérium 6060/1920. M. E. sz. rendeletével az 1920. évi terméshől származó és közcélokra beszolgáltatandó buza, rozs, kétszeres és árpa terítési árát az alábbiak szerint állapította meg:

100 kgr. tiszta sulyu buza ára 500 kor., 100 kgr. tiszta sulyu rozs, kétszeres és árpa ára 400 korona. Ezen árak buzánál 2%-nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 76 kg. sulyminőségű, egészséges rostált buzára,

rozsánál és kétszeresnél 2%-nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 71 kg. sulyminőségű, egészséges, rostált rozsra, illetve kétszeresre és

árpánál 2%-nál nem több idegen keveréket tartalmazó, hektoliterenként 62 kg. sulyminőségű, egészséges, rostált árpára vonatkoznak.

Amennyiben a buza, hektoliterjének sulya 2%-nál nem több idegen keverék mellett 76 kg-nál nagyobb, a megállapított terítési ár a hektolitersulykülönbözethez minden teljes kg-ja után 78 kg-ig bezárólag 1 kor. 50 fillérrel, azon felül minden további teljes kg-nál, de bezárólag 81 kg-ig további 1 koronával emelkedik.

Amennyiben pedig a buza hektoliterjének sulya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 76 kg-nál kisebb, a megállapított terítési ár a hektoliter sulykülönbözethez minden megkezdett kg-ja után 73 kg-ig bezárólag 1 korona 50 fillérrel, azon túl minden megkezdett kg-ja után, de bezárólag 71 kg-ig további 2 koronával csökken.

Amennyiben a rozs vagy kétszeres hektoliterjének sulya 2 százaléknál nem több idegen keverék mellett 71 kg-nál nagyobb, a megállapított terítési ár, a hektolitersulykülönbözethez minden teljes kg-ja után, de legfeljebb 3 kg. sulykülönbözeti 1 koronával emelkedik, abban az esetben pedig, ha a rozs, vagy kétszeres sulyminősége 71 kg-nál kisebb, a hektolitersulykülönbözethez minden megkezdett kg-ja után, de legfeljebb 3 kg. sulykülönbözeti 1 koronával csökken.

Amennyiben az árpa hektoliterjének sulya 2%-nál nem több idegen keverék mellett 62 kg-nál nagyobb, a megállapított terítési ár a hektolitersulykülönbözethez minden teljes kg-ja után, de legfeljebb 4 kg. sulykülönbözeti 7 koronával emelkedik, ha pedig a sulyminőség 62 kg-nál kisebb, a hektolitersulykülönbözethez minden megkezdett kg-ja után, de legfeljebb 2 kg. sulykülönbözeti 450 fillérrel csökken.

Amennyiben a buza, rozs, kétszeres vagy árpa 2%-nál több idegen keveréket tartalmaz, a keveréknek minden megkezdett 1-1% többlete után a megállapított terítési árból 100 kg-ként 250, rozsánál, kétszeresnél és árpánál pedig 2 koronát kell levonni.

A jelen rendeletben megállapított terítési árakat, melyek magukban foglalják a legközelebbi, de 10 km-nél nem nagyobb távolságra fekvő vasuti vagy hajóállomásra, raktárba vagy feldolgozó-telepre való szállítási költségeit is, zsák nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni.

Az eladó az általa adott zsák árát külön felszámíthatja.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Debrecen, 1920. július 29.

Közélemezési ügyosztály.

Nyomoznak a lipótköruti támadás ügyében

A kormány erélyes megtorlásra készül — Bottlik holnap mondja el interpellációját — A budapesti ügyvédi kamara a közbiztonság megóvásáért

Budapesti tudósítónk jelenti: A Club-kávéházban tegnapelőtt este történt tumultus dologában a rendőrség teljes erővel folytatja a nyomozást. A rendőrségen tegnap és ma 34 tanut hallgattak ki azok közül, akik a botrány alkalmával a kávéházban vagy az utcán tartózkodtak, a nyomozást azonban nagyon meglehetősen az a körülmény, hogy a közvetlen szemtanúk nem igen jelentkeznek.

A rendőrség ma délelőtt az áldozatok családtagjait hallgatta ki: Varsányi Géza Gyula dr. ügyvéd az egyik áldozat, 32 éves nőtlén ember volt, két öccsével és leánytestvérével lakott együtt. Római katolikus volt. Ő tartotta fenn egész családját, csak ügyvédi hivatásának élt, politikával egyáltalában nem foglalkozott. Temetése iránt nem történt intézkedés. Verebelyi Artúrnak, a másik áldozatnak temetése iránt szintén nem történt még intézkedés, mert mindkettőjük holttestét csak ma boncolták fel.

Krámer Gyula hivatalnok, akit

támadói megszurkáltak, a Ferenc József kereskedelmi kórházban fekszik. Állapota ma jobbra fordult.

Varsányi Géza Gyula dr. meggyilkolása miatt a budapesti ügyvédi kamara rendkívüli választmányi ülést hívott össze, melyen részvétüket fejezték ki az eset fölött és elhatározták, hogy a közbiztonság megóvása és gazteltek megtorlása érdekében sürgős felterjesztéssel fordulnak a nemzetgyűléshez és az igazságügy-miniszterhez.

Mint Az Est beavatott forrásból értesül, a tegnapi minisztertanács foglalkozott ezzel az ügygel s a nemzetgyűlés holnapi ülésén Bottlik József interpellációjára Teleky Pál gróf miniszterelnök kimerítően válaszolni fog. A képviselőház folyosóján ma azt beszélték, hogy a kormány el van szánva ennek az eseménynek legenergiusabb megtorlására és olyan intézkedésekre is, amelyek minden további zavargásnak elejét fogják venni.

Főszolgabiróból direktórium titkár

Tompos Endrét négyévi fegyházra ítélték

A debreceni közönség a forradalmi időkben többször találkozott a lapokban Tompos Endre dr. nevével. Tompos dr., aki Tiszapolgáron főszolgabíró volt, a forradalom kitörése után nagyobb szerephez jutott, majd a proletárdiktatura idején a szabócsvarmegyei direktórium titkára lett. Ez utóbbi minőségében kifejtett működéséből kifolyólag a nyiregyházi kir. ügyészség többrendbeli büncselekménnyel vádolta meg Tompos Endre drt., akinek bünygyében a nyiregyházi kir. törvényszék ötös tanácsa több napos főtárgyalás után tegnapelőtt hozta meg ítéletét.

A törvényszék Tompos Endre drt. bűnösnek mondta ki háromrendbeli izgatás, háromrendbeli hatóság elleni erőszak, négyrendbeli lázítás büntetésében felbujtói bűnrészeség, egyrendbeli zsarolás és háromrendbeli gazdaság büntetésében és ezért össz-büntetésül négy évi fegyházra, öt évi hivatal és politikai jogainak elvesztése és háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

Az izgatásokat Tiszadob, Tiszapolgár és Fényeslitke községekben követte el a vádlott azért, hogy a papi, köz- és főnemesi osztály a zsidó felekezettel és tulajdonjog ellen izgatott. A hatóság elleni erőszakot Polgár községben Mátray községi jegyző és Dékán községi orvos, Nyiregyháza pedig Mikecz István alispánhelyettesével követte el a vádlott, amennyiben azokat állásaikból való távozásra kényszerítette. Tiszalök és Büdszentmihály községekben azáltal, hogy a vörös őrségbe és hadseregbe való belépésre szólította fel a falu népet, szintén a román betörés, de tényleg osztályharc érdekében követte el a vádlott a négyrendbeli lázadás büntetésében felbujtás büncselekményét. Zsarolást az állam-

pénztárral szemben követett el Tompos, azáltal, hogy Vertse Károly állampénztári igazgatót a tanácsköztársaság rendszerében rejlt megfélemlítéssel illetményeinek kifizetésére kényszerítette. Budapestben három ízben vett fel vádlott menekülési pótdíj címen nagyobb összeget, annak tudtával, hogy a kérdéses összegek zsarolás útján jutottak a tanácsköztársaság birtokába, minek következtében a háromrendbeli gazdaság büntetésében vádlott terhére megállapítást nyert.

A bíróság négyrendbeli izgatás és egyrendbeli lopás vádja alól felmentette a vádlottat, mert azok a bíróság véleménye szerint részben a tanuvallomásokkal nem nyertek beigazolást, részben az inkriminált kitételeket a bíróság nem látja izgatásra alkalmasoknak.

A bíróság a büntetés kiszabásánál figyelembe vette mint enyhítő körülményt a vádlott büntetlen előéletét, exaltált, beteges természetét és azt, hogy büncselekményeiből nagyobb anyagi kár nem származott. Súlyosbíto körülménynek számított azonban, hogy a vádlott a tanácsköztársaságban egyéni érvényesülésért vállalt szerepet.

A munkaügyi bíraskodás rendezése

A kereskedelemügyi miniszter a munkaügyi bíraskodás rendezése végett rendelet-tervezetet készített, amely a napokban kerül az érdekeltségek megvitatása alá. A tervezet az 1918. évi IX. u. n. néptörvény hatályon kívül helyezésével megállapítja, hogy az iparos és kereskedő, munkaadó és a vele magánjogi szerződés alapján szolgálati jogviszonyban álló munkavállaló között, ugyszintén ugyanegy üzemben szolgálati jogviszonyban álló ipari munkavállalók között a szolgálati szerződésből felmerülő perekben, az ipari bíróság jár el.

Munkavállalóknak kell tekinteni a gyakornokokat és általában mindazokat is, akik kiké-

peztetésük alatt díjazást nem kapnak, továbbá azok is, akik saját műhelyükben, vagy lakásukban más iparúzóknak megbízásából és azok számlájára ipari munkával foglalkoznak.

Ipari bíróság Budapest területére nézve a budapesti központi kir. járásbíróság, másutt a kir. járásbíróság.

Azok az iparosok, akik valamely ipartestületnek tagja, ugyszintén az ezeknél alkalmazott segédek és tanoncok, vitás ügyüket az illető ipartestület békéltető bizottsága elé vihetik, mindaddig egyikük a követelés tárgyában a keresetet az ipari bíróságnál elő nem terjesztette. Az ipartestület békéltető bizottságának jogerős határozata, valamint az előtte megkötött egyezségről felvett jegyzőkönyv végrehajtatóközkirat. A békéltető bizottság határozatával eldöntött ügyet a meg nem elégedő fél, a közléstől számított 8 nap alatt, az ipari bíróság elé viheti. A 8 napi záros határidő elmulasztása miatt igazolásnak van helye.

Az ipari bíróság Budapesten, továbbá a törvéyszéki székhelyeken és az olyan városokban, amelynek lakossága meghaladja a harmincezret, a járásbíróság ltélőbirájának elnöklete alatt a munkaadók és munkavállalók sorából kijelölt ülnökökből alakult háromtagú tanácsban határoz. Az ülnököket a munkaadók és munkavállalók szakegyesületei jelölik ki.

Az ipari bíróság ítélete ellen nincs helye a fellebbezésnek, ha a per tárgynak értéke a 2000-koronát meg nem haladja, ellenesetben a fellebezés tárgyában a törvéyszéki tanácsa ülnökök közreműködése nélkül, nyilvános előadás alapján határoz.

A liszt új árai agyban és kicsinyben

A kormány rendelete

Budapesti tudósítónk jelenti: A hivatalos lap mai száma közli a liszt nagybani áráról és a gabona kiörlési arányáról szóló miniszteri rendeletet. A rendelet szerint ezek lesznek az árak mértémszánkint:

Dara	2500 K
Főző liszt	1230 K
Finom tészta liszt	2230 K
Buza-, rozs-és árpaliszt	400 K
Mindennemű korpa	150 K

A rendelet szerint buzából 80, rozsól és kétszeresből 82, árpából 60 százalék lisztet örölnek ki.

E hó 29-kétől, vagyis a mai naptól kezdődően a közvetlen fogyasztók részére számítható kiskereskedelmi árakat a következőkben állapították meg kilogrammonkint:

Buzadara	26 K 50 f
Nullás liszt	24 K — f
Import fehér liszt	19 K — f
Főző liszt	13 K 60 f
Buzakenyerliszt, vagy rozsliszt, árpaliszt, vagy tengeriliszt	5 K — f

Az árak zacskó nélkül értendők. A vásárló fél kivására a kereskedő zacskót tartozik adni, amely esetben kilogrammonkint 40 fillért számíthat fel.

Ezidőszerint a nullás- és a főző liszt még nem kerül forgalomba, hanem csakis import fehérliszt kapható.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyeseppet szárít fel.

Legjobb cipőket készít Grünwald

cipőüzeme, Sas-utca 4. szám.

HIREK.

— **A körletparancsnok fogadó-napjai.** Hegedüs Pál tábornok, katonai körletparancsnok fogadó-napjai egyházi és polgári hatóságok és magánegyenek részére: hétfő, szerda, péntek délelőtt 11 órától 12 óráig. A meghatározott fogadón kívül Hegedüs Pál tábornok senkit sem fogad.

— **A Magyar Távirati Iroda új vezetője.** Budapesti tudósítónk jelenti: Mint egyik estlappal közli, a minisztertanács a Magyar Távirati Iroda élére Kozma Miklós századost nevezte ki.

— **A székely ifjak napja** meglepő érdeklődést váltott ki társadalmunk minden rétegében. A szombaton tartandó gazdag műsoros estély a legteljesebb sikerrel kecsegtet. A vasárnapi nagyerdői népünnepély igen kellemes szórakozást fog nyújtani a közönségnek. A nemes célhoz méltóan buzgólkodnak társadalmunk vezetői s a nagyszámú székely ifjú gárda fáradságtalanul dolgozik az ünnepség sikerén. Régen megértette közönségünk, hogy a honfitársak, hazájukból kiűldözöttek minden lépését testvéri szeretettel támogatni kell. Olyanokon segítünk, kik napról-napra élni alig tudnak azért, mert magyarságukat feladni semmi áron sem voltak hajlandók. Jegyek kaphatók a menekültügyi kirendeltségnél, már csak korlátozott számban. (Simonffy-u. 1. c. l. em.) Páholy elfogyott.

— **Strauss István dr. bűnpöre.** Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti büntető törvényszék Strauss István dr.-nak, a legfőbb állami számvevőszék volt elnökének bűnpörében ma folytatja és be is fejezte a tanúk kihallgatásokat. Holnap a vád és védbeszédre kerül a sor.

— **Pályázat alapítványi helyre.** A pallagi gazdasági akadémián lévő három városi alapítványi hely közül az egyikre megüresedés folytán pályázatot hirdet a város. Születési, vagyontalansági és érettségi bizonyítványokkal kellően felszerelt pályázati kérvényeket augusztus 10-ig kell benyújtani a városi háznál.

— **A trachomások elhelyezése.** Fráter Imre dr. a közkórház igazgatófőorvosa előterjesztést tett, hogy a trachomások osztályára az elmebetegek elhelyezése céljából szükség van, miután az elmebetegosztály tulszult. A tanács megengedte, hogy a trachomások betegeket a járványkórházba helyezték el.

— **Új iparosok.** A városi tanács csütörtöki ülésén a következő debreczeni lakosoknak adott ipar engedélyt: Langer Imre malomberendező, özv. Szendrői Ferencné sertéskereskedő, Buzsán János csizmadia, Endrődi Ignác adásvételi ügynök, Sztancs Gábor cukrász, Ránkay Gyula bankbizományi iroda, Faragó János hentes, Kovács Zoltán sertéskereskedő.

— **Dongafát termelt a város.** Tekintettel az általánosan érezhető hordóhiányra, a város még régebben dongafa-kitermelésre adott engedélyt egy vállalkozónak a városi erdőben. A kitermelés befejeződött s most tekintélyes mennyiségű elsőrendű tölgyfából való dongafa áll rendelkezésre, amelyekből hordókat és vedreket készítenek. A hordók egy részét a városi erdőhivatal a saját szükségletére tartja meg, a többit részben a városi

szőlőtelepnek és szeszüzletnek adják át, részben pedig nyilvános árverés útján áruba bocsátják.

— **Helyiségrészeket is lehet rekvirálni.** A lakásügyek országos kormánybiztosa leiratban értesítette a várost, hogy Debrecen lakásügyi hatóságának engedélyt adott helyiségrészek hatósági igénybevételére.

— **A Bika-szálló evőeszközei.** A budapesti rendőrség egy bűnyüzből kifolyólag nemrégiben házkutatást tartott Löwi Zsigmond ügynök Podmaniczky-utca 15. számú házban lévő lakásán. A kutatás közben találtak 51 darab alpakka evőeszközt, amelyek mindegyikén az »Arany Bika szálló Debrecen« vésés látható. Löwi Zsigmond az vallotta, hogy az evőeszközöket vásárolta. A budapesti rendőrség most átirat Debreczenbe, hogy mivel az orgazda már megkerült, nyomozzák ki a szálloda tolvajait is. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A budapesti tőzsde.** Értékpapírok árfolyamai: Magyar hitel 1744-48, Osztrák hitel 890-85, Jelzálogbank 480, Leszámitoló 875-81, Hazai Bank 630-40, Angol-magyar 840, Magyar-olasz 402-01, Salgó 3625-75, Ganz-Danub. 15100, Rima 3000-10, Brassói 3580-70, Naszir 13850, Országos fa 1670-80, Papir 2220, Östermelő 900-02, Gummi 2700-670, Telefon 1440-20, Atlantica 4525, Déli vasút 612-03, Allamvasut 3175-25, Trust 1210.

Idégen valuták: Napoleon 635-36, Dollár 166-68, Francia frank 1330, Márka 456-58, Lira 10-, Romanov 317-22, Lei 436-38, Szokol 347-51, Svájci frank 2925-2975, Dinár 910, Léva 390-95.

— **Tolvaj költözött munkások.** Róza Lászlóné debreceni lakos a Honvéd-utcából, ahol eddig lakott néhány nappal ezelőtt átköltözött a Piac-utca. Közben a szállító kocsirolt elloptak mintegy 3000 korona értékű ruhaneműt és konyhaedényt. Róza Lászlóné feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást és a tolvajokat Porcsán Ferenc, Somlai Imre, Juhász Ferenc és Duzé Sándor költözött munkások személyében el is fogta. Az eljárás megindult ellenük.

— **A sikkasztó főpincér.** Némethy Márton, az Angol királyi szálloda főpincére, még az oláh megszállás idején átvette megőrzésre Földváry József Ferenc budapesti lakos podgyászát egy utazó bőröndöt, amelyben mintegy 15.000 korona értékű ruhanemű volt. Földváry most lejött Debreczenbe, hogy podgyászát elvigye; a főpincér azonban időközben megszökött Debreczenből és a podgyászt magával vitte. A rendőrség megállapította, hogy az oláhok kivonulásakor hagyta el a várost és jelenleg Csucsán tartózkodik.

— **Ócska tankönyvekért leg-többet fizet** Aczél antiquáriuma Első Takarékpalota.

Az új árdrágítási törvény

részletes ismertetése és magyarázata.

Írták:

Horváth István

Balász Lajos

az OMKE. titkára.

v. h. államtitkár.

Ára: K 24-20.

Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkiadóhivatalában, Piac-u. 34.

— **Az Olasz-Magyar gazdasági kapcsolat.** Olaszország és Magyarország között a háboru előtt rendkívüli élénk és fejlődő volt a külkereskedelem. A fizetési mérleg Magyarország javára emelkedő aktivumot mutatott. A valóságban a helyzet még kedvezőbb volt, mint a számok mutatják. A magyar áruk egy része ugyanis osztrák közvetítéssel jutottak a piacra. A magyar statisztikában Ausztriába irányulóknak kimutatott export bizonyos hányada nem maradtott, továbbexportálták. Különösen áll ez Olaszországról. Olaszországból Magyarországra 1909-ben 17.809.000 korona értékű árut hoztak be. 1910-ben 19.000.000, 1911-ben 23.000.000, 1912-ben 27.000.000, 1913-ban 28.000.000, 1914-ben 29 és fél millió korona értékű áru jött be. A magyar kivitel Olaszország felé 1909-ben 51.000.000, 1910-ben 47.000.000, 1911-ben 45.000.000, 1912-ben 44 és fél millió, 1913-ban 41.000.000 és 1914-ben 35.000.000-nyi összeget tett ki. Lényeges körülmény, hogy Olaszországgal való forgalmunk éveken át állandóan aktív volt s hogy a kiviteli többlet állandóan jelentékeny összeget tett ki. Az Olaszországból eredő magyar behozatalban első helyen a narancs állott, amely 1913-ban az olasz import 16,5 százalékát tette ki. A friss lemezelt virág behozatala az egésznek 8,6 százaléka, a citrom 6,7 százaléka, a gesztenye 7,8 százaléka. Ezenkívül sok hasznos tápszert, mezőgazdasági cikket, nyersanyagot, fegyvert hoztak be Olaszországból. Így lóhere és lucerna magot 2,2 millió koronáért, ami az egész olasz import 8%-a, kender 1,7 millió koronáért, kény 1,3 millió koronáért, rizst 1,5 millió koronáért. Kender ellátásunkban Olaszországnak elsőrangú szerepe volt. Magyarország 1913-ban 39.000 métermáza kender importált 3.363.000 korona értékben, ebből Olaszországból származott az egész mennyiségnek csaknem a fele, 17.000 métermáza, 1.769.000 korona értékben. E behozatal fejlesztése annál fontosabb, mert a jugoszláv és román megszállással a legfontosabb kender termő területeinket veszítettük el. Oroszországra pedig a másik behozatali forrásra még hosszú ideig nem számíthatunk. Olaszország felé irányuló kivitelünk legnagyobb tétele a fa és faúra volt. 1915-ben épületfát, fabutort, parkettdecszkát és tűzifát csaknem 15.000.000 korona értékben szállítottunk Olaszországra. Hajlított fabutort 0,5 millió korona értékben, lovat 10 millió korona értékben, technikai zsiradékot pedig 2,2 millió kor. értékben exportáltunk.

— **Olasz Girardi szalmakalapakok** 50 koronától 350 koronáig a legszebb választékban Frank Edénél, megyeház mellett.

— **Női kosztümök, felöltők, blousok és aljak** a legolcsóbb árakban árúsítja Frank Sándor, Piac-u. 42.

— **Nyári szövet és vászon férfi és gyermek sapkák** a legolcsóbban Frank Edénél, megyeház mellett.

— **Frank Sándor-cégnél, Piac-u. 42.** kosztüm- és női ruha-szövetek, selymek, továbbá grenadinok, batiszok olcsó árakban.

— **Grenadin és selyem minden színben, férfi és női fürdőruhák** nagy választékban kaphatók Werner-dívat-házban. Bika-épület.

— **Legrosszabb nyakkendőit** újjalakítják Kolosné nyakkendőtermében, Rákóczi-utca 23.

SZINHÁZ.

Vígsház.

Pénteken: Vasgyáros, színmű.
Szombaton: Székely nap előadása.
Vasárnap: László Gyula bucsu fel-lepte, Rang és mód, színmű.

— **A színházi iroda hírei.** Ma Vasgyáros színműt adják. Ohnet örökszép regénye után írt színműben Kovács Lulu és Erney János bucsuzik. — László Gyula bucsuja vasárnap lesz a Rang és mód színműben.

— **Cirkuszapachok II.** amerikai kalandortörténet 8 felvonásban bemutatja az Uránia.

— **Asta Nielsen,** a nagy művésznő parádés szerepében »A Törvény nevében« című 5 felvonásos bűnügyi drámában lép közönségünk elé. Bemutatja az Arany Bika mozi.

— **Francia Pathé-film az Apollóban.** »A szerelem gyermeke« című négy felvonásos dráma kerül ma műsorra, a szereplők Páris legjobb színészei.

SPORT.

— **A DKASE jubileumi ünnepségei.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egyesületének vezetősége az egyesület tíz éves fennállását méltó keretekben fogja e hó 31-én, vasárnap megünnepelni. A vezetőség szép programot állított össze és remélhető, hogy ezt a törekvő sportegyesület számosan fogják megjelenséssel megtisztelni. Szombaton délután a Vértessy-féle strandfürdőben klubközi uszóverseny fél 4 órai kezdettel, melyre az összes helybeli sportegyesület benevezte uszótárgyjait. Este 8 órai kezdettel a Bika dísztermében reggelig tartó bál; vasárnap délelőtt 10 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében diszközgyűlés, d. u. 2 órai kezdettel sportünnepély, melynek során délután 5 órakor a budapesti I. osztály Ujpesti Török-vés Sport Egyesület I. csapata fog barátságos mérkőzést játszani a DKASE. I. csapatával. A mérkőzés iránt nagy az érdeklődés, ezért ajánlatos már most gondoskodni jegyekről, melyek Müller H. Fia szállító-cég irodájában előre megválthatók.

TÖRVÉNYSZÉK.

§. **Elítelt tolvajok.** Nagy György 32 éves napszámos és Babocsi Julia 23 éves napszámosnő 1919 május havában két izben is feltörték Fülöp Menyhért dr. padlását és elloptak onnan mintegy 15.000 korona értékű ruhaneműt, cipőket és egyéb holmit. A két tolvaj fölött ma délelőtt itélkezett a debreceni kir. törvényszék és lopás büntetettért mindkettőjüket 6-6 hónapra fogházra ítélte.

§. **A mérleghamisító hentes.** Szücs Lajos hentesmester hosszabb időn át meghamisította üzleti mérlegét, olyan módon, hogy abban a serpenyőben amelyben a súlyok állnak, állandóan idegen anyagokat tartott. A kir. ügyészség a hamis mérleggel mérő hentes ellen család büntette címény megindította a bűnvádi eljárást. Az ügyben ma itélkezett a debreceni törvényszék, amely Szücs Lajost család vétségéért 700 korona pénzbüntetésre ítélte.

Cipők legjobb minőségben **Grünwald-cipőüzem**
készen és méret után **Sas-utca 4.,** Kölcsonsegélyző-épület.
olcsón beszerezhetők.

Autogén hegesztések, automotor és mindenféle gazdasági gépjavitások, golyós csapágyak minden méretben.
Gazdasági gépalkatrészek állandóan raktáron.

Vértessy Testvérek
Debrecen, Hatvan-utca 53.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Irtta: IVÁNYI ÖDÖN (116).

— Nem, uram, mi nem vagyunk mindketten szabadok. Ha ön, mint ahogy az imént mondta, nem lenne más, egy szegény hivatalnok, én a szegény leány, büszke és boldog lennék, ha sorsomat az önéhez köthetném. Akkor az lenne a sorsunk, ami talán Zányira és Esztikére vár: a szegénység türelmes és egyszerű boldogsága. De ön, uram, nem Zányi. Becsvágya és tehetsége kiemelték önt a tömeg sorából. De ha engem föl akarna emelni magához, akkor az történnék, hogy én levonnám önt magammal oda, ahonnan föl emelkedett. Ön nem érthet félre engem.

Tudja, hogy ezzel nem azt mondom, mintha én nem tudnám igazolni a világ előtt azt a férfit, aki engem nőül választ. Önérzetem rovására én nem szoktam szerénykedni. Tudnék olyan asszony lenni, aki Bacsó Kanutnak méltó felesége... De nem magamról, önről van szó. Az a kérdés, hogy megmaradhat-e ön annak, ami, ha feleségül vesz egy szegény leányt? Azért, amit egy ily leány szerelme nyújt önnek, le tud-e ön mondani mindarról, amit az ön férfias becsvágyának megszerzett az ön lelkének, eszének egész eddigi életét betöltő küzdelme; le tud-e mondani a hatalomról, mely életcélja s mely által mindazt érvényesíti, ami nagy tettek vágyától nyugtalan férfilelek erőit képezi. Mondja, tudna-e egész nagy, fényes jelenével szakítani, hogy egy szegény asszony szegény urának bizonytalan jövőjébe fogjon.

Veron halkán beszélt, de az érzései mélyéből felfakadó szavaknak hevük volt. Pedig e szavak eszén át, e nyugodt, hideg értelmén át jöttek napvilágra... Kanut, aki mindent várt, csak azt nem, hogy szenvedélyes percében hatalmát, miniszterségét, becsvágyát, mint szerelme győzelmének akadályait hallja emlegetni: egy pillanatig nem fogta föl ama szavak valódi értelmét. Aztán újra végig futott rajta az a rossz, hideg érzés, amit az imént sejtlemnek gondolt. Dacára, hogy férfi nem léphet nő elé őszintébb, tisztább szándékkal, mint amilyenél ő lépett volt Veron elé: mégis úgy érezte magát, mint aki nek nincs egészen tisztázott helyzete. Az volt a legfontosabb, hogy „igen” szót vágyott hallani a szeretett lény ajkáról és e helyett most magyarázatot kellett attól kérni.

— Miért kellene nekem — azért, amit birni vágyom, lemondani arról, amit bírok. Én azt hiszem, soha sincs az embernek, különösen a foglalkozásából élő embernek több oka arra, hogy pályájához ragaszkodjék, mint mikor magának feleséget választ. Lemondani a hatalomról! Miért? Hát előbb semmivé kellene válnom, hogy boldoggá lehessenek?... Veron csüggedten hajtotta meg fejét. Kanut nem értette őt meg, de ő megértette Kanutot.

Megértette, hogy ez a nagy ember, ez a politikai és szónoki lángész — egy naiv gyerek nem fontolgató, türelmetlen hevével követi érzéseit. Boldoggá akar lenni, hevesen tör e cél felé s a vágy elragadtatásában nem lát más, csak a célt; az élet kegyetlen akadályai, fenyegető mélységei, amik utját keresztezik, ki-kerülnek tekintetét. Meg kell neki azokat mutatni.

— Ne beszéljünk most a boldogságról, uram. Azt mondta ön,

hogy a pusztá életért is meg kell küzdeni, ha szegény az ember — és hogy a szegénység, sokszor, veszedelmes talaj a küzdőre nézve. Én értem, mit jelent ez. Senki nálam jobban nem bizhatik önből, de senki jobban nem is félti önt. Félttem, mert azon a talajon látom önt állani, amelyet önmaga veszedelmesnek mond.

Kanut elhalványodott. Most már mindent értett. Ez a leány ismeri azt a kínos garasharcolt, melyet ő, a miniszter, nyilvános élete fényes dekorációinak fakó visszaja mögött folytatott s amely minél tovább tartott, annál inkább reménytelenné vált... Szerelmi fölhevülésben mily fennen hangoztatta az imént, hogy — szabad... és most eszébe juttatják azokat a nehéz békákat, amik megsörrennek minden lépten, sebeket vágnak rajta minden mozduláskor. A boldogság vágya feledtette vele, hogy az élet őt fogya és megalázva tartja. Kitérta karjait az imádott nő felé s ez így szólott hozzá: Szabadíts meg magad és a tied leszek!... Szabadulni! De hogyan?... Kanut meghajtott fővel, nyugodtan, de oly hangon beszélt, amely elárulta önmagával való elégtelenségét:

— Nem titkoltam ön előtt, hogy egy, napról-napra élő, szegény hivatalnok kenyérgüzdölmét folytatom. Ez a küzdelem csak erőmet, talán nyugalmasomat is emészti, de lelkiismeretem illetlen attól. Amint e küzdelem lelkiismeretem rovására menne tudnám, mi a kötelesség. Keresnék más munkatért. Emberre, aki dolgozni tud, szükség van mindenütt.

Folyt. köv.

Filozófiai Írók Tára

megjelent kötetei

- I. kötet Descartes. Értekezés az értelem helyes használatának módszeréről... K 19-80
- II. kötet Schopenhauer a halálról, a faj eredete... K 19-80
- III. kötet Hume, vizsgálódás az emberi értelemről... K 12-10
- IV. kötet Taine, Franciaország klasszikus filozófusai a XIX. században... K 18-70
- VIII. kötet Kant prolegomenái... K 12-10
- IX. kötet Kant, A tiszta ész kritikája... K 57-20
- X. kötet Platon vál. művei I. kötet... K 17-60
- XI. kötet Platon vál. művei II. kötet... K 15-40
- XII. kötet Diderot vál. filozófiai művei I. kötet... K 13-20
- XIII. kötet Diderot vál. filozófiai művei II. kötet... K 30-80
- XIV. kötet Schopenhauer, az akarat szabadságáról... K 12-10
- XIX. kötet Schwegler A bölcsélet története... K 44—
- XX. kötet Leroniz, Értekezések... K 15-40
- XXI. kötet, Berkeley. Három párbeszéd Hylas és Philonons között... K 15-40
- XXII. kötet Platon vál. művei III. kötet... K 13-20
- XXIII. kötet Nietzsche. A tragédia eredete... K 17-60
- XXIV. kötet Morus, Utópia... K 15-40
- XXV. kötet. Paskal, Gondolatok... K 19-80
- XXVI. kötet Condillac, Értekezés az érzetéről... K 22—
- XXVIII. kötet Aristoteles, A lélekről... K 9-90
- XXIX. kötet Spinoza esztetikája... K 44—

Kaphatók: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15—, minden további szó K 1-50. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTELI.

Figyelem!

Ócska butort legmagasabb árban veszek. Gombos asztalos, Csapó-utca 17. szám.

Ócska ölmot

tisztított állapotban bármily mennyiségben (10 kgtól) veszünk. — Cim a kiadóban.

ELADÁS.

Eladó

2 nagy Meidlinger-kályha teljesen jókarban. Alkalmas gyári, pénzintézeti, vendéglői vagy más nagyobb helyiség fűtésére. Fűthető fával vagy szénével. Megtekinthető a kiadóhivatalban.

Elegáns

női kivágott cipő 40-es teljesen új 700 koronáért eladó. Cim a kiadóban. Ugyanott egy mindenféle leány felvétetik.

Kész leányruhák

1 évestől 15 évesig grenadin, battiszt, vászon, selyem és szövetrohák nagy választékban már 150 koronától kezdve kaphatók.

FIU-RUHÁK

trikók, zoknik, lagóv, hajszalag, Baby-kelengye, erős, tartós szandál **olcsón beszerezhető**

Dr. Hegedűsné

gyermekdivatházában Simonffy-u. 2. sz.

Fiu- és leányruhákat mértékutáni rendelésre is készítünk.

Gordonka

kitünő hangú eladó. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

C fuvola

jutányos áron eladó. Méliusz-tér 5.

Egy

kitünő zongora és egy íróasztal eladó Csapó-u. 35. balra az udvarban.

KERESLET.

Butorozott

szobát keresek. Cim a kiadóban.

Tanuló

jó házból és kifutó felvétetik. Dávid Ferencz nagykereskedése, Debreczen, Hatvan-utca 9.

Könyvkötő

tanulóleányok, 14 éven felüli, felvétetnek. Cim a kiadóban.

Tanuló leányok

lapunk nyomdájában fizetéssel felvétetnek

Ügyes

kiszolgáló leány felvétetik. Hatvan-u. 2. sz. vendéglőben.

VEGYES.

Baromfi vész

elleni labdacok ismét kaphatók. Csakis a «Reménység» gyógyszerárban Debreczen, Csapó-utca 22.

Saját főzésű 90⁰0

kitünő minőségű

házi szinszappan

kapható nagyban és kicsinyben

KUPFER IGNÁTZ

fűszernagykereskedésében,

Bádogos-utca 2.

Könyvtárakat

egyes műveket, valamint régiségeket legmagasabb árban vásárol

Aczél Henrik

antiquáriuma, Első Takarékpálota.

Kívánatra hához megyek megtekinteni. oo

VÉNUSZ COSMETIKAI INTÉZET

Széchenyi-u. 16. sz. alatt

Foglalkozik kizárólag a kozmetika minden ágával, 10 nap alatt eltünteti a legmatacsabb arc bőr hibáit: u. m. májfoltot, szeplőt, mittessert, pattanást stb. Hajszálakat arc, mell és karról rövid idő alatt kiirt. Arc-masszage jutányosan kapható bérletbe.

Eladó ház

a város közepén, esetleg novemberi beköltözésre. Értekezni lehet

ÖHLBAUM-iroda

Piac-utca 75. szám.

Kovács József

fuvározási vállalata elvállal áru és bármilyen fuvározást stráffal és szekérel. Személyszállítás hirtővel helyben és vidékre.

Iroda: Csapó-u. 8. sz.

Értesítés.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy

fűszer és gyarmatáru üzletemet

Arany János-utca 8. szám alól Széchenyi-utca 6. szám alá helyeztem át. Cégem ezután

FRIEDMANN és ASZTALOS cég alatt

továbbra is a legszolidabb kiszolgálás mellett fogja t. vevőinket ki-elégíteni. Szives pártfogást kér

FRIEDMANN és ASZTALOS

fűszernagykereskedők Széchenyi-u. 6. ezelőtt Friedmann Simon cég.

Uj zeneművek!

Zerkovitz: Csicsóné 13:20

Zerkovitz: Nem kell nekem senki, semmi 13:20

Zerkovitz: Rózsám gyere már 13:20

Zerkovitz: Be van az én lelkem csipve 13:20

Zerkovitz: A régi május 13:20

Szirmai: A karika 13:20

Szirmai: Petike 13:20

Kaphatók: Hegedűs és Sándor irod. r.-t. könyv- és zeneműkereskedésében.

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDŰS LORÁNT.

Kiadó:

HEGEDŰS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Nyomatott Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.